



PRESSMEDDELANDE 2011-09-08

Jädraås-Tallås Järnväg i Gästrikland blir Årets Arbetlivsmuseum 2011

Bakom priset står Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd, Arbetets museum, Statens Försvarshistoriska museer, Statens Maritima museer och Trafikverkets Museer. Det är andra året priset delas ut, och tanken med priset är att uppmärksamma och uppmuntra alla fantastiska kulturarvsbevarare som finns på våra 1 400 arbetlivsmuseer runt om i Sverige.

Priset Årets Arbetlivsmuseum instiftades förra året. I år har 23 arbetlivsmuseer nominerats. Juryn skriver i sin motivering att Jädraås-Tallås Järnväg JTJ får priset för ett stort ideellt engagemang och för ett långsiktigt bevarandeprojekt av både det materiella och det immateriella kulturarvet. Föreningen har under femtio år klarat ett mycket stort åtagande som få museer skulle våga axla. JTJ äger idag hela den sex kilometer långa järnvägen mellan Jädraås och Tallås och ansvarar för att banan och alla de byggnader som behövs för att järnvägen skall fungera får det underhåll som krävs.

EU-kommissionen har utsett 2011 till Europaåret för frivilligt arbete. Därför känns det extra kul att utse JTJ till Årets Arbetlivsmuseum. Föreningens verksamhet bedrivs med ett stort ideellt engagemang och det kan noteras att många av de aktiva medlemmarna reser mer än 20–25 mil för att kunna arbeta ideellt på helger och under sommarmånaderna. För att kunna framföra sina tåg måste medlemmarna utbildas till både lokförare, eldare, konduktörer och verkstadsarbetare. Bland de aktiva finns såväl kvinnor som män. Även om man är mycket noggranna när man skall berätta järnvägens och Jädraås historia finns det inom föreningen "inga hinder för kvinnor att utbilda sig och tjänstgöra i sådana befattningar som i gamla tider betraktades som manliga". För närvarande utbildas två kvinnor till eldare/lokförare och tågchefhavare.

Jädraås är ett litet samhälle i gästrikeshogen. Men att komma dit och uppleva denna levande historiska miljö är ett stort wow! Människor som pratar, liv och rörelse, ånglok som fryser och inte så mycket nutid som grumlar tidsmaskinsbilden. Men för att hålla verksamheten levande skall lok och vagnar renoveras och skötas på rätt sätt. I samlingarna finns fyra motorlok, fem ånglok, två rälsbilar en ångvagn och cirka 70 vagnar av olika slag. Medlemmarna bedriver för närvarande två stora vagnsrenoveringsprojekt samt ett mycket stort och ett något mindre projekt för renovering av ånglok.

Arbete pågår för att, utan att påverka järnvägens autenticitet allt för mycket, göra museijärnvägen mer tillgänglig. Man arbetar med att göra lokaler och perrong mer anpassade och en vagn med rullstolslyft är under färdigställande

Jädraås-Tallås är inte bara en järnväg utan här ser man den som en del av det omgivande samhället. Här berättar man även om brukssamhället med smedjan, valsverket, hyttan och arbetarbostäderna. Tillsammans med Wij Trädgårdar erbjuder föreningen en dagsupplevelse med ångtåg, rosor och "god fika". Järnvägen är öppen för alla att engagera sig i eller att besöka som kulturturist och vem kan motstå en järnväg där "Snälla hundar åker gratis"!

Jädraås-Tallås är en smalspårig järnväg som ligger 20 kilometer väster om Ockelbo i Gästrikland. Ursprungligen gick sträckningen från skogen runt Linghed till Norrsundet. Banan byggdes för att transportera malm och kol sommartid. Så småningom blev det även persontrafik. Från 1930-talet transporterades huvudsakligen massaved och timmer. Banan började byggas 1878. Till miljön hör förutom stationshusen även lokstallar, vagnhallar, verkstäder, vattentorn och förrådsbyggnader. I en förrådsbyggnad finns utställningar om kolning och gjutmodeller samt snickeriverkstad och järnhantering.

Mer information om museet finns på www.jtj.org

Övriga nominerade var:

Föreningen L. Laurin, Lesjöfors Museum, Borgquistska hattmuseet, s/s Gerda, Råås kvarn, Statarmuseet i Skåne, Stiftelsen Gamla Bankgården i Vrigstad, Upsala-Lenna Jernväg, Lennakatten – ULJ, Skolsegelfartyget Ellen, Nostalgimuseum, EskilstunaMagasinet, Eds MC- och motormuseum, Töllstorps Industrimuseum, Litografiska Museet, Teknikland, Gislaveds Industrimuseum, Ängelholms flygmuseum, s/s Trafik, Bruzaholms Bruksmuseum, Norrbykärs museum, Solnaskutan, Störlinge Lantbruks & Motormuseum.

FÖR MER INFORMATION:

Torsten Nilsson, arbetslivsintendent, Arbetets museum, 0708-46 08 11

torsten.nilsson@arbetetsmuseum.se

Håkan Nordenadler, Jädraås – Tallås järnväg JTJ, 08-522 955 63

Hakan.norden@gmail.com

Christer Lundquist, Jädraås – Tallås järnväg JTJ, 070-585 13 12

chr.lundquist@swipnet.se